

פרשת כי תבוא תשע"ט
"היום הזה נהיית לעם לה' אלוהיך"

דברים פרק (כו:ט-י)

(ט) ונדבר משה והכהנים הלויים אל כל־ישראל לאמר הסקתו ושמע ישראל היום הנה נהיית לעם לה' אלוהיך: (י) ושמעת בקול ה' אלוהיך ועשית את־מצותי ואת־חקיו אשר אנכי מצוה היום:

רש"י דברים פרשת כי תבוא פרק כו:ט
 היום הזה נהיית לעם - בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו בברית:

דברי דוד

(ט) [היום הזה נהיית לעם] בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו בברית: ...
 דמ"ש 'נהיית לעם' דמשמע לא קודם, וזה אינו שיהיו 'עמו' דאפילו במצרים קראם הקדוש ברוך הוא 'עמי', לזה תירץ שבעיניך יהא נראה כן.

רש"י דברים פרשת כי תבוא פרק כו:ג

עד היום הזה - שמעתי שאיתו היום שנתן משה ספר התורה לבני לוי, כמו שכתוב (לקמן לא, ט) ויתנה אל הכהנים בני לוי באו כל ישראל לפני משה ואמרו לו משה רבינו אף אנו עמדינו בסיני וקבלנו את התורה ונתנה לנו, ומה אתה משליט את בני שבטך עליה, ויאמרו לנו יום מחר לא לכם נתנה, לנו נתנה. ושמח משה על הדבר, ועל זאת אמר להם היום הזה נהיית לעם וגו' (לעיל כו, ט), היום הזה הבנתי שאתם דבקים וחפצים במקום:

רש"י הירש דברים פרק כז

היום הזה נהיית לעם! היום הזה! החובה המשותפת לתורה, שהוטלה זה עתה על כל הנמנים עמך, והשמירה המשותפת של התורה, שכולכם הועמדתם על משמרתה - היא העושה אותך לעם. היום - ולא קניין הארץ שבעתיד הקרוב, אלא הקניין המשותף של התורה הוא העושה אותך לעם. אפשר שתאבד מן הארץ כדרך שאתה בא לרשתה, אך התורה והתחייבותך הנצחית לשמירתה תישאר קשר נצחי המאחד אותך לעם, וקשר זה לא יינתק לעולם. עובדה זו יוצרת הבדל עמוק בין ישראל לבין כל העמים ובה טמון הסוד של נצחיות האומה הישראלית. ואותה עובדה יסודית, על כל המסקנות הנובעות ממנה ביחס לעתיד ישראל, היא הנותנת כובד משקל רב - משמעות למשפט "היום הזה נהיית לעם".

רש"י הירש שמות פרק כה

בדי הארון מסמלים את הייעוד ואת התפקיד: לשאת את הארון ואת תוכנו, בשעת הצורך, גם מעבר לגבולות מקום עמידתם הנוכחית, והמצוות שלעולם לא יסורו הבדים מן הארון קבעה מראש לכל הדורות את דבר האמת, שהתורה הזאת ותעודתה אינן תקועות באדמה, שעליה עמדו משעתם הקודש והמקדש. נוכחותם התמידית של הבדים מעידה על כך, שתורת ה' אינה קשורה וזקוקה לשום מקום מינחה, ודבר זה בולט בחריפות יתירה בניגוד שבין הארון לבין שאר כלי המקדש, ובייחוד השולחן והמנורה שאין להם בדים קבועים. מאלו עולה כאן הרעיון: שולחן ישראל ומנורת ישראל - מלוא חייו הגשמיים ומריחת חייו הרוחניים - קשורים באדמת ארץ הקודש; תורת ישראל - שאני.

העמק דבר

חסכת ושמע ישראל. התבונן היטב במה שנצטוונו לכתוב על האבנים בשבעים לשון בשביל אה"ע, אשר היום הזה נהיית לעם לה' אלהיך. משמעות עם מובן כ"פ אנשי חיל נושאי המלוכה, כמש"כ בס' בראשית מ"א מ', ובס' שמות א' ט', ובכל מקום מתפרש לפי הענין, וכן כאן משמעו שנהיו בזה הברית לאנשי חילו של הקדוש ברוך הוא להכיר מלכותו ית' לכל העולם. ונאמר בייחוד לישראל, כי רק גדולי ישראל וחסמי התורה המה מאירים לכל אדם ככוכבי השמים, כמש"כ בס' בראשית כ"ב י"ז, והיינו דאיתא במס' ב"מ דל"ג ב' והגד לעמי וגו' אלו ת"ח כו', ומש"ה במס' ברכות דס"ג ב' פירשו מקרא זה בייחוד בת"ח, ודרשו הס ואח"כ כתת.

הרחב דבר בראשית פרק יז (התהלך לפני...)

(א) ולזה ניתנו אח"כ עם ישראל כמו שאמר ישעיה הנביא מ"ב ו' ואצרך ואתנך לברית עם לאור גוים, ואין הפי' של ואצרך מלשון יצירה, שהרי כל העולם הקדוש ברוך הוא יוצרם, וזו לכתוב ואצרך לברית עם, מאי ואתנך, אלא הפי' של ואצרך מלשון צורה, פי' נתתי לך צורה מיוחדת ומובדלת מהמון גוים, ומכ"מ ואתנך לברית עם לתקן כל עם באמונה, שהוא נקרא ברית... לאור גוים בדרך ארץ, וזהו תכלית הבריאה כמו שאמר ה' ליהושע ד' כ"ד למען דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא למען יראתם את ה' אלוהיכם כל הימים, פי' דכל עמי הארץ אין הרצון אלא שידעו את יד ה', ולא כמו תכלית סגולת ישראל שיהיו גם יראים את ה' כל הימים וכאשר הארכנו עוד בזה בפ' בא, והיה לזה התכלית, ההתחלה בימי יהושע האבנים שנצטוו לכתוב עליהם תורה שבכתב בשבעים לשון, ומתיב בזה הענין של האבנים, היום הזה נהיית לעם וגו' כמו שביארנו במקומו בס' דברים כ"ז ט', ואח"כ בא והגיע ע"י הפיוטה הגדול של ישראל לזה התכלית כמו שנבאר ג"ז שם בעזרו ית'. אמנם מראש הזכיר הקדוש ברוך הוא כל זה לאברהם אבינו ראש האומה הגבירה, ובה כל האומה נכלל בשורשה.

וכזה מובן הא דקיי"ל כר"י דגר יפול לומר אלהי אבותינו אלהי אברהם כו', והוא משום דכתיב כי אב המון גוים נתתיך כמש"כ התוס' בב"ב דפ"א בשם הירוש', והקשה בחי' ריטב"א מפות פ"ג די"ט נהי דאברהם אב לגוים, יצחק ויעקב מאי איכא למימר ונדחק בישוב, ולדברינו מבראי דאברהם וכל זרעו אבות המון גוים המת. וגוים וישראל נמשלו לאש ומים, כדכתיב והיה בית יעקב אש [עובדי], ובאה"ע כתיב הוי המון עמים רבים כהמות ימים והמיון [ישעי' י"ז], ואש הוא בעורה מאירה ומבשר

את המים לכל דבר שנוצרך, אבל כל זה כשהמים בקדורה מפסקת בין האש והמים, אבל אם יגעו זה בזה המים יכבו את האש ויקלקלו את האש יותר מהמים, שהאש מעלה עשן ולא המים, כך ישראל המה בצורה מאירה ומכשירה את אר"ע, אבל כל זה שיש תורה מפסקת בין ישראל לאר"ע, והתורה היא התלמוד שאין לאר"ע חלק בה, אבל כשמתערבים ואין התורה מבדיל ביניהם, אר"ע מקלקלים את ישראל ומבטלים לישראל, כמו שהמים מבטלים ומכבים את האש:

בתיבות שלום (דברים עמודים קפ-קפב)

...וי"ל שמרומז בזה במיוחד גם על היום בו נהיית לעם, והוא ש"ק...ושבת קודש הוא יום כריתת ברית בין קוב"ה וישראל, שבכל שבת יש כריתת ברית מחודשת בין הקב"ה לישראל...היינו שיעשו את השבת לדורותם שתהיה ברית עולם, שבכל שבת תתחדש הברית הזאת, שזה עיקר מצוות שבת כריתת ברית מחדש... עוד מרומז בהיום על ר"ה יומא זדינא, שר"ה הוא ג"כ יום כריתת ברית בין קוב"ה וישראל, ובוים הזה נהיית לעם לה"א. ולכן בכל התפילות של ר"ה מתייחסים בעיקר להכתרת המלך, ויום הדין הוא אם הם ראויים להיכנס לברית הקדוש הזה... אמנם יש חילוק בדרגת כריתת הברית של שבת לר"ה. כריתת הברית בשבת היא מתוך אהבה, כי השבת קודש היא ענין אהבה, כד"א כי לישראל עמך נתת באהבה, ואילו בר"ה כריתת הברית היא מתוך ראה שהאלוקים עשה שייראו מלפניו...כאשר יהודי יודע כי בלי השי"ת אין לו זכות קיום... וזה פירושו מאמר הכתוב (דברים ד) "ואתם זכרים בה' אלוקים חיים כולכם היום" - הוי"ה הוא מידת אהבה ואלוקים מידת היראה - ואתם...הן מתוך אהבה הן מתוך יראה - היום כולכם היום....

והנה הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם נאמר בלשון יחיד, וי"ל עניינו ע"ד דב' קודם מתן תורה (שמות יט) "ויהן שם ישראל נגד החר" - ואחז"ל במכילתא "כאיש אחד בלב אחד" - לא היו ישראל יכולים לקבל התורה ולהשיג גודל הגילויים אלא ע"י ויהן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד, שבכוח שהתאחדו כאחד הית באפשרותם להגיע לכך. וכמ"כ הוא בש"ק, הדרך ליהודי להכנס לשבת הוא רק ע"י כנסת ישראל יהיה בן זוגך, ע"י שכולל את עצמו עם יהודים המאוחדים יחד. עי"ז יכול לקבל הארת וקדושת השבת, מה שהיחיד אין בכוחו להשיג זאת. וכמו"כ ישנו ענין זה בר"ה - "בתוך עמי אני וישבת". הכוח ליהודי ליכנס לר"ה הוא רק בכוח הרבים, בזה שכולל ומבטל את עצמו לכלל ישראל, ומתקשר אל הרבים המאוחדים כאחד - כאיש אחד בלב אחד, בכוח זה יכול להמשיך הארת היום. ועי"ז גם נמתקים כל הדברים, משום שרק על היחיד שייך דינים, משא"כ על הרבים לא שייך שיחולו עליהם דינים, והרי זה עניים סגולי בר"ה שיכול ליהודי עצמו עם הרבים. ובוה מבואר מד"כ בלשון יחיד, הסכת ושמע ישראל הוה הזה נהיית לעם, שאין היחיד בכוחו להשיג הארת וקדושת הימים הגדולים, כי אם בכוח הרבים כאיש אחד בלב אחד....

יום בחירות

הגיעה לידינו עדות נדירה ומעוררת התפעלות, שכתב הרב משה אלפרט, שמונה ע"י הבריטים ל'מוכתר' של ירושלים שמהוץ לחומות. ביומנו האישי שהתגלה ע"י אחיינו, הפרופ' פנתס אלפרט, הוא מתאר את תחושותיו ביום הבחירות הראשון למדינת ישראל, כד' טבת תש"ט (25.1.49).

וכך הוא כותב: "בשעה 5:35 בבקר השכם קמתי אני ואשתי ואחי ר' שמעון ליוב וגייסי ר' נתנאל סלדוביץ ובני דב. אחרי ששתינו קפה לבשנו בגדי שבת לכבוד יום הגדול והקדוש הזה. כי זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. כי אחרי אלפיים שנה גלות או יותר אפשר להגיד יותר מששת ימי בראשית ועד היום הזה לא זכינו ליום כזה, שנלך לבחירות למדינה יהודית, וברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. בני, דב, הלך מהבית בשעה 5:45 והלך באשר הלך כי הוא אהד גדול לרשימה "ח" - חרות מאצ"ל, ולא בא כל היום וכל הלילה. ואני ואשתי ואחי וגייסי הלכנו לקלפי באזור 10 בהפועל המזרחי אשר ברחוב החבשים, ופנקסי הזהות של מדינת ישראל בידינו. בשמחה רבה ועצומה הלכנו את הדרך הקצרה מביתנו, וכל הדרך הלכתי כמו בשמחת תורה אצל הקפות עם ספר תורה, כי פנקס זהות של ישראל היה בידי. לא היה גבול לאושר והשמחה שהיה לי.

בשעה 5:50 באנו להפועל מזרחי. על פי החוק היה צריך להיפתח הקלפי בשעה 6 בבקר. אנחנו היינו הראשונים. רק השמש היה שם. החשמל היה דולק. שאלנו את השמש איפה הם חברי ועדת הקלפי? ענה: הם עוד לא באו. חיכינו עד שעה 5:45. באו שנים מאנשי חברי ועדת הקלפי, ובשעה 6:02 בא היושב ראש של הועדה, העורך דין... מחיתי בפניו על זה שלא בא בזמן הנכון כי לפי החוק היה צריך להתחיל בשעה 6. היו"ר התנצל לפניי. היו"ר אמר שמכיוון שישנו קוורום כי היו"ר והסגן ועוד חבר אחד וגם משקיף אחד מ"חרות" כבר אפשר להתחיל בעבודה. השמש הבוא את תיבת הקלפי, והיו"ר קרא אותי ואמר "והדרת פני זקן" וגם לאחי, וביקש מאיתנו שאנחנו נהיה עדים לפרוצדורה של פתיחת הקלפי. הוא הראה אותנו את תיבת הקלפי שהיא ריקה ובפנינו הוא התם אותה וקשר סביב התיבה חבל ארוך וקשר אותה היטב וחתם אותה בשערה ורשם פרטיכל על זה. הוא רשם בפרטיכל כי אני באתי ב-6:00 (באתי ב-5:55) והוא היו"ר בא ב-6:02.

התחילו הבחירות והיו"ר אמר לי שהיות ואני האיש הזקן מכל האנשים שישנם פה, אז אני אהיה הראשון מהבוחרים. ברטט של קדושה ובהדרת קודש מסרתי לידי היו"ר את פנקס הזהות שלי וקרא את שמי מתוך הפנקס שלי. סגן היו"ר רשם את שמי בנייר ונתן לי מספר 1. מסר לידי מעטפה אחת ונכנסתי לחדר השני ששם היו מונחים כל הפתקאות של כל הרשימות. ביד רועדת וברגש של קדושה לקחתי פתק אחד מספר 2, רשימת האיחוד הדתי, ושמתי אותה ליד המעטפה שקיבלתי אותה מידי היו"ר ונכנסתי שוב לחדר הקלפי והראיתי לכולם כי יש בידי רק מעטפה אחת. הגיע הרגע הכי קדוש בחיי, אותו הרגע שלא זכו האבא שלי ולא הסבא שלי. רק אני בזמני, בחיי, זכיתי לרגע כזה של קדושה וטהרה. אשרי לי ואשרי חלקי! בירכתי ברכת שהחיינו, ושמתי את המעטפה לתוך תיבת הקלפי. לחצתי את ידי היו"ר והסגן ויתר חברי הועדה ויצאתי משם. חיכיתי במסדרון לאשתי כי היתה השניה וקיבלה מספר 2, ואחריה אחי מספר 3, ואחרינו גייסי נתנאל סלדוביץ מספר 4. בשעה 6:28 שבנו הביתה. והלכתי להתפלל, יום חג גדול."